

Hrdinové pražských Holešovic

Pokud někdo postrádá spojení současné literární tvorby a divadla, bude mu dobře v pražském divadle Studio Hrdinů. Jestli někomu v činoherní nabídce chybí silná autorská linie, režisérské projekty a oborové přesahy, nemusí už chodit jinam. Nadsázka to není veliká.

Holešovické Studio Hrdinů sídlí v suterénu Veletržního paláce se profiluje náročnou uměleckou dramaturgií, experimentováním s formou a propracovanou výtvarnou stránkou. Od svého vzniku v roce 2012 posbíralo několik ocenění, která lze na naší scéně označit za prestižní. Před třemi lety to bylo druhé místo v Cenách Alfréda Radoka a o rok později se poměrně nová scéna umístila na třetí příčce v kategorii Nejlepší divadlo v Cenách divadelní kritiky. Oceňovaných inscenací byla celá řada. Mezi nimi Den opričníka v režii Kamily Polívkové s Karlem Dobrým v hlavní roli, Pustina Pavla Zajíčka a Miroslava Bambuška nebo úspěšný mezinárodní projekt Kauza Schwejk Dušana D. Pařízka.

V PRÁZDNÉM PROSTORU

Umělecký šéf Studia Hrdinů Jan Horák působil dříve jako dramaturg v pražské MeetFactory, scény známé svými experimentálními postupy, které si uchoval i pro své nové působení. „Stejně jako před lety MeetFactory i Studio Hrdinů je pro mě – přes rozdílné dispozice – prázdným prostorem, výchozím bodem, který čeká na svou divadelní definici. Chtěl bych si postupně osahávat, co tento prostor nabízí, ale takovou dietní formou,“ vyjádřil se krátce po založení nové scény Studia Hrdinů Jan Horák v kulturním čtrnáctideníku A2. Prázdný prostor, který je možno denně upravovat pro potřeby každé inscenace do nové podoby, zde funguje stále a patří rozhodně k přednostem divadla.

Z bývalého Pražského komorního divadla sem přišli skvělí herci jako Ivana Uhlířová, Gabriela Mičová nebo Stanislav Majer i režiséři Katharina Schmitt či dříve scénografka Kamila Polívková. Mezi režisérské osobnosti divadla patří dramatik a filmový režisér Miroslav Bambušek, režisérskou dvojici s Janem Horákem tvoří Michal Pěchouček a dále například Jan Nebeský.

Se Studiem Hrdinů spojily svá díla osobnosti známé z literárních kruhů jako spisovatelé David Zábranský nebo Petra Hůlová. Literární předloha Petry Hůlové Macocha měla letos premiéru i s její dramatičkou prvotinou Buňka číslo a držitel ceny Magnesia Litera za prózu David Zábranský zde minulý rok uvedl svůj dramatický lehce kontroverzní debut Truhlář Majer mluví o stavu své domoviny. „Text

je to velmi nekorektní, provokativní. Jde proti proudu a proti očekávání návštěvníků takových podniků, jako je Studio Hrdinů,“ představil svou hru David Zábranský v rozhovoru pro magazín Vice.

jimečně. Obraz a metafora nejvíce určují její režijní vedení, čímž se přístup k textu poněkud komplikuje – a na to zdejší divák nemusí být připraven. Režisérka si ale také vždy vybírá herce, kteří jí mo-

Foto: Štěpán Pech

Hry jako *Série bezdůvodných aktů* působí v českém prostředí výjimečně

Foto: Jan Dvořák

Herec Karel Dobrý v *Sorokinově Dnu opričníka*

MÍRNÝ TLAK NA INTELEKT

Studio Hrdinů patří mezi nepřilíš mnoho scén, které jsou otevřené spolupráci se zahraničními umělci. Tak tomu bylo u oceňované inscenace *Kauza Schwejk*, která vznikla ve spolupráci s Wiener Festwochen a Theater Bremen, nebo nejnověji v případě hry *Série bezdůvodných aktů*, na které režisérka Eva Rysová spolupracovala s polským hudebním duem Zuzanna a Antonis Skoliasovi.

Eva Rysová má sama k polskému divadlu blízko, dosud zde režírovala deset divadelních projektů a její inscenace *Wieloryb The Globe* získala prestižní cenu měsíčníku *Teatr* za počin roku. V českém prostředí působí její inscenace vý-

hou poskytnout to nejlepší, co v sobě objevili nebo co v nich zatím pouze dřímá. V sérii bezdůvodných aktů uvidíte Jiřího Knihu, Marii Jansonovou, Julii Goetzovou, Ondřeje Jiráčka nebo Václava Marholda.

Poměrně náročná dramaturgie Studia Hrdinů dělá čest svému jménu. Nekonvenční přístup a snaha zapojit diváka alespoň potud, aby měl oči na stopkách a neustrnul v plytkosti čehosi, co mohou deklamovat nejen herci na jevišti, ale i v jakékoli televizní taškařici, tedy jakýsi mírný tlak na divákův intelekt, tvoří ze zdejších tvůrců pravé hrdiny divadelní kultury.

■ Anna Nádvořníková

VYTIPOVÁNO

ČERNÝ VESMÍR

Moravská galerie v Brně společně s Muzeem romské kultury připravila výstavu s názvem **O kosmos hino kalo – Vesmír je černý**. Umělecký projekt Ladislavy Gažiové konstruuje chronologický průběh romského umění na základě sbírkového fondu Muzea romské kultury. Výstava je k vidění denně kromě pondělí a úterý od 10 do 18 hodin. Na neděli 10. prosince pořadatelé naplánovali výšivkářský workshop s aktivistickou skupinou Kundy Crew.

■ Anna Nádvořníková

LEV NA VINOHRADĚCH

Slavnému oscarovému filmu **Lev v zimě** – s O'Toolem a Hepburnovou – předcházela stejnojmenná divadelní hra. Její autor **James Goldman** ji napsal jako hybrid, žánrově se pohybující mezi historickým dramatem a bulvární konverzačkou. Vztahy v rodině anglického krále Jindřicha II. jsou v ní podávány spíše jako sofistikované hádky dysfunkční rodiny newyorských intelektuálů, než že by odrážely historická fakta. Jejich vyznění hodně záleží na hereckém podání. A na něm si v Divadle na Vinohradech nechali záležet. Scéně věvodí Tomáš Töpfer coby dynamický, vtipný, leč přece jen stárnoucí zakladatel dynastie Plantagenetů. Dagmar Havlová Veškrnová obdařila jeho manželku Eleonorou Aquitánskou větší láskyplností. Hrdost a vzdor, s nimiž rozehrála mocenskou partii proti nevěrnému muži, proto jen naznačuje. Aplaus vestoje při premiéře napovídá, že tahle inscenace ředitel Národního divadla **Jana Buriana** na konkurenční scéně bude přitahovat diváky.

■ Bronislav Pražan

O VINĚ A POMSTĚ

Scenáristka, spisovatelka a pedagožka **Anna Vovsová** obdržela v září Literární cenu Knižního klubu za brilantně napsaný román **Ladič**, jehož postavy mluví věrohodným jazykem a mají překvapivé chování. Kniha pojednává o nevyřčené pravdě, potřebě vrátit se do minulosti. Ta má však v současnosti nový rozměr. Křivé obvinění a pocit pochybení pěstěný dlouhá léta v rodině skončí smrtí podezřelého. Naproti tomu v jiném přibuzenstvu udavačství, žárlivost a mlčení vítězí nad neprojevenou touhou ublíženého po pomstě. Oběť místo agresora trpí výčitkami a nespavostí, kvůli splacení dluhu za opravu zubů se paktuje s lidmi, kteří ji nabádají, ať se jde po něčem „porozhlédnout“. V rámci vyrovnání účtů pak „ukořistí“ prsten od exulantů znovu prchajících za hranice země. To Ludvíkovi byl útěk kdysi odepřen, zůstává zde, aby ladil.

■ Ester Gerová